

Çifci EA, Yağdı K (2007) Ekmeklik buğdayda (*Triticum aestivum* L.) diallel melez analizi ile bazı agronomik özelliklerin incelenmesi. Tarım Bilimleri Dergisi 13 (4):354-364.

Özet

Bu çalışmada, farklı orijinli altı ekmeklik buğday [Gönen(G1), Saraybosna(G2), Köksal-2000(G3), Atilla-12(G4), 15-4(G5),ve 22-1(G6)] kullanılarak, tam diallel melezlemeler gerçekleştirilmiştir. Denemede F1 bitkileri ve anaçlar üzerinde bitki boyu, başak boyu, başakçık sayısı, başakta tane sayısı, başakta tane ağırlığı ve 1000 tane ağırlığı özellikleri incelenmiştir. İncelenen tüm özellikler için Genel Kombinasyon Kabiliyeti (GKK) ve Özel Kombinasyon Kabiliyet, (ÖKK) kareler ortalamasının istatistiksel olarak önemli olduğu, resiprokal etkiler ortalamasının ise başak boyu ve başakta tane sayısı özelliklerinde önemsiz, diğer karakterlerde ise önemli olduğu saptanmıştır. Yapılan analizler sonucunda Gönen buğdayında başak boyu özelliği dışında incelenen bütün özelliklerde GKK değerleri önemli bulunmuştur. Elde edilen melezler için ÖKK değerleri açısından incelendiğinde, G1xG3 melezinde bitki boyu hariç diğer tüm özelliklerde pozitif ve önemli ÖKK etkisi gözlenmiştir. En yüksek dar anlamda kalıtım derecesi 0.464 ile bitki boyu özelliğinde, en düşük değer ise 0.003 ile başak boyu özelliğinde bulunmuştur. Çalışmada en yüksek heterosis değeri %82.54 değeri ile başakta tane sayısı özelliğinde G6xG3 melezinde belirlenirken en düşük değer % - 28.31 değeri ile G5xG3 melezinde başakta tane ağırlığı özelliğinde belirlenmiştir. En yüksek ve en düşük heterobeltiosis değerleri ise sırasıyla %54.01 ve % - 28.63 ile başakta tane ağırlığı özelliğinde belirlenmiştir.